

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/1. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštne. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverieništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtak. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Inerdatni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

K novi situaciji.

Z osvobojenjem izpod jarma Avstrije je nastopila za slovensko napredno učiteljstvo lepa doba, namreč doba miru in zadoščenja, izboljšanja materialnega stanja, doba zmage nacionalne ideje, za katero se je slovensko napredno učiteljstvo borilo vse veke v prvih vrstah narodnih borcev med maso.

Po osvobojenju je stopilo slovensko napredno učiteljstvo na čelo nadaljnje akcije dela v svobodni državi. Svoj krog dobro preizkušenih borcev za stanovska in nacionalna prava je razširilo na vso državo, novo domovino in se je pridružilo bratskim vrstam srbskih stanovskih tovarišev, ki so prestali krvavi pot Kalvarije za naše osvobojenje in bratskim hrvatskim tovarišem, ki so pojмили veliko dobo in svojo dolžnost do velike nacionalne ideje, za katero so umirali med vojno tisoči in tisoči naših iskrenih rodoljubov in med njimi zopet v prvih vrstah naši tovariši — kot žrtve nasilja.

Tudi slovensko napredno učiteljstvo je moralo prestati sila mnogo terorja za svoje napredno in nacionalno prepričanje, ne samo terorja od nemško-nacionalne strani, temveč terorja od lastnih bratov, t. j. od bratov klerikalnega rimo-katoliškega naziranja, ki so bičali slovensko napredno učiteljstvo s škorpiljoni zaradi naprednega prepričanja in nacionalnega naziranja in delovanja.

Po osvobojenju je bilo vse to pozabljeno, in ni se vračalo »milo za drago« in nismo smatrali za potrebno, da bi govorili o tem, a danes je prišla ura in čas, ko moramo izpregovoriti zopet jasno in odločno besedo o tem poglavju.

Izpregovoriti moramo, da pokažemo iznova na nasilja, ki jih je slovenska klerikalna stranka uganjala v dobi njene absolutne vlade nad naprednim učiteljstvom; izpregovoriti moramo, ker se gotovi kratkovidni ljudje pripravljajo, da bi iznova odprli predale nasiljem nad našimi ljudmi; izpregovoriti moramo, da pokažemo, da danes ni več tisti čas, ko bi absolutno lahko vladala klerikalna stranka in preganjala napredno učiteljstvo in da dokažemo, da imamo zelo mnogo sredstev in mnogo zaslonbe na razpolago, da se ubranimo vsakega poizkusa nasilja nad našimi ljudmi. Absolutno izključeno pa je, da bi se vrnila doba klerikalne absolutne vlade pri nas, kakor si jo nekateri zamišljajo in si jo želijo nazaj!

Izpregovoriti moramo sedaj, ker je zasedel resor ministra prosvete pristaš klerikalne stranke in ker menijo nekateri temni elementi, da ga bodo izrabili za pogrome in persekucije zoper napredne slovenske učitelje, člane Udruženja Jugoslovenskega Učiteljstva.

Sredstva, s katerimi se je borila klerikalna stranka v preteklosti zoper slovensko napredno učiteljstvo, so bila nemoralna, v današnji dobi absolutno nemogoča in spričo organizacije učiteljstva, ki združuje v sebi zastopnike učiteljstva iz vseh naprednih političkih skupin in vseh delov troimenega naroda v državi, absolutno izključena.

V eri klerikalne absolutne vlade v Sloveniji, za časa drakonskih pogromov proti naprednemu učiteljstvu pred vojno, je imela klerikalna stranka tudi absolutno zaslonbo v avstrijski nemško-nacionalni vladi, ki je izročila stranki absolutno avtonomijo v šolsko administrativnih vprašanjih, učiteljstvo je bilo deželno in ne državno, navezano le samo nase, brez zaslonbe in vnanjih obrambnih sredstev, tako da je stranka počenjala z njim, kar je hotela. Danes ima slovensko napredno učiteljstvo močno zaslonbo v srbskem in hrvatskem učiteljstvu in srbski napredni javnosti ter ima kot državno učiteljstvo tudi pravna sredstva na razpolago za obrambo proti nasiljem.

Metode, ki so se jih posluževali klerikalci zoper napredno učiteljstvo, so danes nemogoče. Naj osvežimo samo nekaj sramotnih sredstev, ki se jih je posluževal

val klerikalizem, da dokažemo onim, ki še vedno upajo na kak pritisk, da je danes nemogoč. Izrabljanje materialnega položaja in materialne bede učiteljstva je nemogoče, ker danes ni učiteljstvo več deželno, temveč državno, zato mu materialno klerikalna stranka ne more škodovati, kakor mu je to pred svetovno vojno. S tem je odpadel tudi oni veliki faktor, na podlagi katerega so sramotno izrabljali neznosno materialno bedo učiteljev, družinskih očetov številne družine, da so upognili in zlomili njih značaje. Da je dobil kdo draginjsko doklado, je vprašala stranka prvo, kateri stranki pripada, kvalifikacija se ni merila po sposobnosti v šoli; tudi to je nemogoče danes spričo pravnega položaja, ker so draginjske doklade urejene z občo draginjsko uredbo za vso državo, in klerikalna stranka ne more izločiti slovenskega učiteljstva in ni sama odločujoča. Naša organizacija si bo znala pridobiti tudi sredstev in vpliva, da se za službena mesta ne bo treba izkazati z vstopnico »Slomškove zveze«, kakor je bilo to v eri absolutne vlade klerikalne stranke.

Zaman računa tudi danes stranka na pridobivanje članstva in je bil zadevni preklic »Slomškove zveze«, da »do preklica ne sprejema novih članov«, naravnost smešen. Učiteljstvo še ni pozabilo, da se je pri absolutni vladi klerikalne stranke zaman borilo za izboljšanje sramotnega gmotnega stanja, ki se mu je izboljšalo šele ob prevratu, ko je ta stranka izgubila spričo nove državne konstelacije svojo absolutno moč; tudi ne bo pozabilo, da mu je UJU izvojevalo potom srbske napredne politične javnosti poddržavljenje in vso sedanjo materialno pozicijo — gotovo ne v veselje klerikalizma, ki bi hotel učiteljstvo držati še vedno v svojem avtonomičnem suženstvu. Tudi ni učiteljstvo še pozabilo, da sta v deželni zbornici glasovala proti regulaciji učiteljskih plač predsednik »Slomškove zveze« in njen odbornik, oba tedaj deželna poslanca, kar diskvalificira to »stanovsko« organizacijo v vseh naših stanovskih vrstah in krogih, tudi izven Slovenije. Na smemo pozabiti na sejo deželnega zbora kranjskega, dne 14. oktobra 1909, na kateri je ta stranka odklonila predlog, da naj se vštejejo provizorna in vojaška leta v pokojnino; da naj se službena doba učiteljstva zniža od 40 na 35 službenih let; da naj se zvišajo opravišne doklade voditeljem; da naj se izenačijo prejemki učiteljstva z onimi državnega uradništva od XI. do VIII. čin. razreda. V vseh teh ozirih ima UJU pokazati lepe uspehe, ki jih je izvajalo s pomočjo vpliva na napredne političke stranke in je vsako upanje zabrisati to z grožnjami o zopetnem preganjanju naprednega učiteljstva — zaman.

Najostudnejše in najogabnejše poglavje klerikalne strahovlade so pa draginjske doklade, ki jih je šolska uprava v eri absolutne klerikalne vlade delila po politički pripadnosti. Godila se je v tem pogledu največja korupcija. Deželni odbor je razposlal na vsa županstva pozive, naj poročajo o lokalnih in individualnih razmerah učiteljstva, da se bo na podlagi tega razdeljevalo draginjske doklade. In tako so prejeli klerikalni župani vso odločilno moč nad učiteljstvom, oni so denuncirali vse napredno učiteljstvo ter priporočali, da se jim doklada ne da. Tako je prišlo do tega, da so doklado dobili le člani klerikalne »Slomškove zveze«, napredno učiteljstvo pa nič. Od 365 učnih oseb, je dobilo doklado 297 učiteljic in 68 učiteljev, med temi 8 frančiškanov in 6 katehetov, 145 po 10%, 85 po 20%, 8 po 15% in 127 po 10%. Katoliška klerikalna stranka je s svojim krivičnim postopanjem demoralizirala učiteljstvo, je vzgajala neznačajnost in korupcijo. Tudi take metode so v današnji dobi nemogoče, ker ima vsaka stranka preveč protiuteži v srbski napredni javnosti in odpora v naši organizaciji UJU.

Koruptnost je pokazala stranka tudi pri pošiljanju učiteljstva v tečaj za izobrazbo učiteljstva meščanskih šol. Za tečaj se je prijavilo 70 kompetentov. Dopusť za tečaj se je pa podelil povečini le Slomškarjem, katerim je šolska uprava plačala tudi suplente, medtem ko so napredni učitelji, ki so se udeležili tečaja, morali sami plačevati suplenta in se vzdrževati za časa tečaja. Tudi v tem oziru je nemogoče, da bi sedaj izvrševala klerikalna stranka svojo pristranost.

Edino poglavje, na katero lahko danes malo upajo, je premeščanje in upokojitev učiteljstva, kar pa tudi izpodbija zakon in so še druga sredstva na razpolago zoper nasilja te vrste in se bo klerikalna stranka dobro premislila, preden bo posegla po tem sredstvu.

V preganjanju naprednega učiteljstva so se klerikalci izkazali v svoji dobi prave mojstre. Nobeno sredstvo jim ni bilo prenikotno za dosego namenov. Zakon so zlorabljali, ker so imeli absolutno moč v rokah in niso imeli nobene instance nad seboj, na katero bi se učiteljstvo pritožilo ali obrnilo, da dobi zaslonbo in zaščito.

Anonimne ovadbe, disciplinarna preganjanja na podlagi teh ovadb, kazenska premeščanja, drugače pa premeščanja iz »službenih ozirov«, to so bila sredstva klerikalne stranke zoper napredno učiteljstvo; za nadzornike so imenovali svoje strankarske priganjače in odstavljali izvršne in izkušene pedagoške strokovnjake, zaradi tega, ker so bili naprednega mišljenja.

Zavladale so korumpirane brezpravne razmere, na katere se je spomnil marsikdo, ko je čital, da je zasedel resor ministrstva prosvete pristaš klerikalne SLS, to je stranke istega imena, ki jo ima učiteljstvo zaradi koruptnega postopanja v tako slabem spominu.

Toda danes so tudi v tem oziru druge razmere in imamo garancije in sredstva na razpolago za odpomoč, da ne bo moglo priti do preganjanja naprednega učiteljstva, kakor si ga nekateri zamišljajo. Predvsem je treba pomniti, da minister prosvete ni slovenski minister prosvete, temveč jugoslovenski minister prosvete, s čemer je tudi rečeno vse. Učiteljstvo je danes državno in bodo slabe metode in pritisk nad slovenskim učiteljstvom izzvale odpor tudi v hrvatskem in posebno v srbskem delu učiteljstva, za kar bo še posebej poskrbela naša organizacija. Naša organizacija je organizacija kulturnega in prosvetnega dela, a bo postala tudi močna in disciplinirana obrambna organizacija, če se jo bo izzvalo k temu. Naj pomnijo oni, ki hočejo izrabiti položaj ministra prosvete

za obnovenje krivic proti slovenskemu naprednemu učiteljstvu, da dr. Korošču ne bo vseeno, kako bo sodila srbska politična javnost, ki sedaj soodločuje z njim na vladi, ako bo čula, da problja svoj položaj ministra prosvete proti slovenskemu delu v UJU organiziranega učiteljstva.

Preganjanje je pa tudi s pravnega stališča nemogoče. Po členu 224. in 71. uradniškega zakona je učiteljstvu zajamčena stalnost in nepremestnost ter se ne more premeščati učiteljstva brez njegove volje na željo duhovščine, kakor je bilo nekdanj. Disciplinarnemu preganjanju in krivicam je postavljena zavora z X. poglavjem uradniškega zakona, po katerem pridejo disciplinarni slučajji pred uravno sodišče. Upokojitev se ne more izvršiti brez pravne podlage, t. j. brez privoljenja prizadetega, dokler nima polnih službenih let ali če ni nastopila obolenost; prisilni slučajji so le mogoči s 60 do 65 starostnimi leti in z disciplinarno ali sodno obsodbo.

S tem je nastal ves drug položaj in je možna učiteljstvu v slučaju kršitve zakona pravica pritožbe na Državni svet, na katerega strankarska strast in pristranost nima vpliva. Položaj je za člane UJU vsekakor drugačen nego so si ga na prvi hip nekateri predstavljali. Članstvo UJU ima v svoji organizaciji močno zaslonbo, ker za organizacijo ne stoji le napredna javnost v Sloveniji, temveč poleg hrvatskega in srbskega učiteljstva tudi napredna hrvatska in srbska politična javnost, ki je prav v teh dneh dokazala, da ji ni vseeno, kdo za sede resor ministrstva prosvete in je prav k zadnji izpremembi dvignila glasen protest, ki je tem značilnejši, ker prihaja celo iz najbližjih naprednih krogov sedanje vlade.

Ob taki situaciji bo vsako nasilje zoper slovensko napredno učiteljstvo, ki ga bomo točno registrirali, le težak račun za bodočnost.

Zaključujemo z besedami našega dičnega predsednika UJU tov. Stankoviča, ki v »Narodni Prosveti« označuje stališče do nove izpremembe sledeče: »Dolga leta, decenije smo se že v predvojni Srbiji borili za to, da ne bo učiteljstvo igračka strankarskih ljudi in da bodo njegova prava zaščiteni z zakonom od vsekake samovolje. V tem pogledu tudi od novega režima pričakujemo popolno spoštovanje tega pravca. Mi pričakujemo službo občin, a nikakor separatnim ciljem poedinih strankarskih grup in od delovanja, kakršno bo v tem pravcu, zavisi tudi naše zadržanje proti faktorjem, ki vodijo upravo.«

Izjava

novoga ministra prosvete dr. Korošca napram predsedniku UJU g. Stankoviću.

»Narodna Prosveta« poroča o tem sledeče:

Da bi mogli obvestiti učiteljstvo o programu prosvetnog rada nove vlade, i specijalno o namerama novog ministra prosvete g. dr. Korošca, urednik našeg lista posetio je 30. pr. meseca g. ministra i zamolio ga za obaveštenje o njegovim namerama u pogledu rada na pitanjima osnovne nastave. Razlog ovoj poseti bio je i taj, da se sazna: misli li g. ministar vršiti kakve lične promene naročito u Sloveniji, gde se forsira mišljenje da će odmah biti izvršena promena svih sadašnjih školskih nadzornika i drugih uglednih prosvetnih radnika na važnim položajima.

Kazujući cilj svojoj poseti, naš je urednik ukratko izložio i sva pitanja osnovne nastave, koja su na dnevnom redu, kao i glavne zahteve i očekivanja učiteljstva, pominjući u isto vreme, da slovenačko učiteljstvo, koje je u našoj organizaciji, ima velikih zasluga za našu opštu prosvetnu i nacionalnu stvar, te da nas zato specijalno interesuje, sve što se

odnosi na eventualnu promenu prosvetnog režima u Sloveniji.

Gosp. ministar je u glavnome kazao ovo:

Prvi i glavni moj zadatak biće da sa ostalim svojim kolegama radim na uspostavljanju bratskih odnosa između Srba, Hrvata i Slovenaca, a specijalno u politici svog resora, da radim samo i jedino po zakonu isključujući svako partizanstvo i ne rukovodeći sa nikakvim separatnim ciljevima. Prema tome bojazan, koju mi pominjete, neopravdana je. Ja sam ranije bio ministar saobraćaja i mislim, da niko ne može reći, da sam bio partizan. Još manje to mislim biti sada u prosveti. Sve pretpostavke o tome su neosnovane. Naša partija jedino što želi, to je — poštovanje verskih osećanja. Katolička crkva u toku vekova je evoluirana i mi smo daleko i od pomisli, da se danas vraćamo u srednji vek, da tražimo neki izuzetan položaj crkve, nježno tutorstvo nad školom i t. d.

— Mislite li g. ministre uzeti inicijativu u donošenju prosvetnih zakona.

ako parlament bude radio?

— Da, ja mislim uzeti inicijativu u tome. I prvi saradnici u tome poslu imaju biti učitelji. Prvi, čije mišljenje treba uzeti u obzir, to ste vi učitelji; i, čim počne rad na tome, ja ću vaše Udruženje pozvati na saradnju u tome pravcu. Ja sam daleko od namera, da preduzimam ma šta protivu slovenačkog učiteljstva koje ne pripada mojoj partiji. Sukobi, o kojima ste vi slušali postoje usled drukčijeg mentaliteta našeg sveta; drukčiji je mentalitet vašeg seljaka, a drukčiji slovenačkog; ali ono o čemu se mora voditi računa to je — poštovanje svačijeg ubeđenja.

U toku daljeg razgovora, prešlo je se na najdelikatnije a i najkompliciranije pitanje, koje je u vezi i sa novim zakonom o nar. školama, to je: pitanje odnosa crkve prema školi, upravo pitanje koje predavati religijsku nastavu omladini.

Kao što je poznato, ovo pitanje izazvano je pokretom u krugovima pravoslavnog sveštenstva, koje je po ugledu na stanje u novim krajevima države, tražilo, da i u nas religijska nastava u narodnim školama ostane u rukama sveštenika. Učiteljstvo je povodom ovoga stalo na stanovište, da školu treba emancipovati od svih nenadležnih faktora, da ovo pitanje treba jednoobrazno zakonom rešiti u celoj zemlji i da u nacionalnom interesu omladinu treba vaspitavati u duhu verske tolerancije, izbegavajući dresuru dečjih duša u verskom fanatizmu u čemu najviše i leži uzrok naše narodne razjedinjenosti. Zato su učitelji stali na stanovište, da religijska nastava u školi treba da ostane u rukama učitelja i sa tih razloga je na sve ovogodišnje učiteljske skupštine i stavljena na dnevni red tema: **Religijska nastava u osnovnoj školi.** Kako je se gosp. ministar interesovao radom naše skupštine, naš urednik ga je upoznao sa dnevnim redom Glavne Učiteljske Skupštine ističući, da učitelji shvataju svu delikatnost ovog pitanja i da im je glavni cilj vaspitanje omladine u duhu verske tolerancije i načela. Brat je mio, koje vere bio.

— Ja potpuno prihvatam, rekao je g. ministar, taj princip verske tolerancije i mi lo mi je što će učiteljstvo, stojeći na tome principu ući u raspravu ovog pitanja. Mene interesuje vaš rad i gotov sam, da poštuju svako ubeđenje, koje se kloni opštem dobru.

Na ponovno pitanje misli li preduzeti smenu školskih nadzornika u Sloveniji, kao i drugih ljudi, koji su sada na važnijim položajima u tamošnjoj prosvetnoj upravi, g. ministar je odgovorio, da nema tu nameru.

— Jedino, rekao je, što mi ne može valjda niko prebaciti to je, da u Ljubljani imam u prosvetnoj upravi bar jednog svog pouzdanika. Bez toga je svakom ministru nemoguće raditi. Dalje od toga ja ne mislim vršiti nikakve lične promene. Odnosno poslova u prosvetnoj centrali meni je za sad nemoguće ma šta dalje reći, jer nisam još u te poslove ušao. Mogu vam još reći da ću predstavnike učiteljstva uvek rado primati i da ću gotov biti da željama njihovim izadem na susret u koliko je god to u mojoj vlasti.

To su eto prve reči novog ministra prosvete o pitanjima osnovne nastave. Mi ih saopštavamo verno učiteljstvu očekujući iza njih dela, koja su najmerodavnija za ocenu svačijeg rada.

on će moći sprovesti svoju prosvetnu politiku, ali i onda samo u Slovenačkoj. On je danas državni ministar prosvete cele zemlje, ne ministar za Slovenačku, i prema tome ona prosvetna politika koja je, po njegovom shvatanju, dobra za Slovenačku, rdava je za zemlju, i ova je zemlja neće primiti. Ako iko, to je g. Davidović morao znati. Ako je ovo naročiti ustupak koji je g. Korošec tražio a g. Davidović morao dati, rdavo je učinio, a ako nije, valja ovu pogrešku ispraviti. Ova zemlja pati od današnjih generacija. Ona ne sme patiti od budućih. A te buduće generacije daće škola, ali, neka nam oprost i g. Korošec, ne njegova.

Trgovsko-obrtno in kmetijsko šolstvo.

— **Sklepi 52. šolskega leta na vinarški in sadjarski šoli v Mariboru.** Dvoletna vinarška in sadjarska šola v Mariboru je zaključila 30. julija t. l. 52. leto svojega delovanja. Ob sklepu šolskega leta je imela 29 drugoletnikov absolventov, 16 prvoletnikov, ki prestopijo v novim šolskim letom v drugi razred in 6 praktikantov, koji vstopijo v prihodnjem šolskem letu, ki pričena 15. septembra t. l., v prvi razred, skupno tedaj 51 gojencev. V zavodu (internatu) je prostora za približno ravno toliko učencev. 49 gojencev je bilo katoliške, 1 gojenec je bil pravoslavne, 1 gojenec pa protestantske vere. Iz Slovenije jih je bilo 44, iz Hrvatske 2, iz Srbije 1 in s Primorskega 4. Po maternem jeziku je bilo 46 Slovencev, 3 Hrvati, 1 Srbin in 1 Nemeč. Za drugoletnike je nad vse častno, da so strok. šolo vsi uspešno končali, dobra četrtina absolventov z odličnim uspehom; pa tudi prvoletniki so v splošnem razveljavno tekmovali in so vsi brez izjeme prvi razred izdelali, približno ena petina celo odlično. Važno je, da se tudi letos vseh 29 absolventov vrača na svoje domove, na kmetijska gospodarstva svojih roditeljev. Tako dosega vinarška in sadjarska šola v polni meri svoj najlepši in najvišji cilj, ki je: odgoja dobrega kmetijskega naraščaja. Kmetovalci nekaterih okrajev, n. pr. mariborskega, ptujskega, ljutomerskega, ormoškega, pošiljajo razmeroma prav pridno svoje sinove v kmetijska izobraževališča; uprav tamkaj je opaziti tudi največ lepega gospodarstvenega napredka, dočim izvestni drugi kraji za njimi zelo zaostajajo, ker zane-marjajo strokovno izobrazbo. Skrb našega izobraževanja na kmetih kakor časnikarstva bodi, da o vsaki dani priliki opozarja kmetovalce na naše kmetijske šole. V Sloveniji imamo samo tri kmetijske šole (v Mariboru, St. Juriju ob j. ž. in na Grmu v Novem mestu), ki niso ravno prenapolnjene, gotovo pa ne z najboljšim materialom; a moralo bi biti nabito polnih slovenskih kmetijskih šol preko 20, da bi bili glede kmetijskega šolstva vsaj približno na višku, kot je že davno Češka, dasi je manj agrarna dežela, kot je naša. V doglednem času naj bi se število kmetijskih šol pri nas vsaj podvojilo, kakor nujno zahtevajo dejanske prilike naše mlade, od narave tako bogate kmetijske države.

vidikih klerikalnega partizanstva in klerikalizma? Radovedni smo na odgovore, ki jih bo dajal dr. Korošec s svojimi ministrskimi ukrepi! Po teh odgovorih ga bomo sodili.

»Narodna Prosveta«, 31. julija 1924.

Mi očekujemo rad na jedinstvu prosvetnih zakona, reformi osnovne nastave i emancipovanju iste od svih nepoznatih faktora. Smatrali smo, a i danas to smatramo kao najhitnije i najvažnije državno pitanje. Pored toga mi očekujemo punu potporu države u nacionalnom radu naprednog učiteljstva i naše jedinstvene organizacije koja u tome pravcu radi.

Godinama, pa i decenijama, mi smo se još u predratnoj Srbiji borili da učiteljstvo ne bude igračka partiskih ljudi i da njegova prava budu zakonom zaštićena od svačije samovolje. U tome pogledu mi i od novog režima očekujemo puno poštovanje tih prava. Mi očekujemo službu opštim, a nikako separatnim ciljevima pojedinih partiskih grupa, i od rada kakav će biti u tome pravcu zavisice i naše držanje prema faktorima koji upravljaju.

U ovoj prilici mi najviše mislimo na napredno učiteljstvo u Sloveniji koje je do danas ostavilo svetao trag svog rada po narod i otadžbinu. Mi znamo zaostrenosti koje tamo postoje; ali naša organizacija i u ovoj prilici ostaće na straži opštih narodnih interesa i prava onih koji tim interesima služe. Mi nigda ne možemo zaboraviti ni izneveriti one, koji su prvi povelili kolo učiteljskog jedinstva i prvi prihvatili rad za državnu ideju. Zato i očekujemo da nikakva politička promena ne može doneti negiranje tog rada, a još manje lične nepravde, promene i progona iz ma kakvih separatnih ciljeva.

U šefu prosvete, mi nigda nismo gledali predstavnika partije no predstavnika države i reprezentanta državne ideje. Mi to činimo i u ovoj prilici želeći, da ne nastupi ništa što bi nas u tom razočaralo.

M. Stanković.

»Vreme«, 30. jula 1924.

Što se tiče prosvetne politike dr. Korošec će poništiti ukaze svih školskih nadzornika, koji su došli na dužnost za vreme vlade samostalnih demokrata. Na njihova mesta doći će ponovo penzionisani odnosno otpušteni stari nadzornici. Sem toga opet će se uvesti u život oblasni, okružni i sreski školski saveti, u kojima su i dečji roditelji učestvovali. Naročitu pažnju posvetiće dr. Korošec ljubljanskom universitetu i uvažiti neke njegove molbe, kojima stara vlada nije htela izaći u susret.

»Politika«, 30. jula 1924.

Ali se sastavu vlade moraju učiniti ipak izvesne zamerke. Dobro je što je g. Korošec u vladi, ali nije dobro što je ministar prosvete. Ako ikad g. Korošec izvojuje Slovenačkoj onakvu autonomiju i s onakvom nadležnošću, kakvu je tražio njegov organ, i on sam, u partiskoj borbi,

drobni pogoji za sprejem so razvidni iz prospekta (uredbe s programom), ki stane 5 dinarjev in ga pošilja direkcija vinarške in sadjarske šole v Mariboru vsem zanimancem proti prejšnjemu plačilu navedenega zneska v gotovini. — Direktor Andrej Ž m a v c.

Neodrešena domovina in obmejno šolstvo.

— **Učiteljski socialni tečaj.** Pri Sv. Luciji se je vršil od 21. do 27. pret. meseca socialni tečaj slovenskega učiteljstva. Udeležilo se ga je okoli 130 učiteljev in učiteljic. Vršila so se predavanja po večini pedagoškega značaja. Zadnji dan je predaval znani italijanski novinar Mario Nordio o zgodovini, razvoju in modernem ustroju časnikarstva.

— **O učiteljskem koncertu v Tolminu,** ki se je vršil 27. pret. meseca pod vodstvom g. Srečka Kumarja poročajo, da je uspel v vsakem oziru sijajno. Udeležba je bila ogromna. Solisti gđ. Čokova, g. Josip Bratuž in ga. Marija Bratuževa so želi splošno pohvalo.

— **Šolska prireditvev prekinjena.** V Istri uganjajo neverjetnosti z našim ljudstvom razni komisarji in orožniki. V Slunu je bila dovoljena in priporočena šolska prireditvev. Povsem nepričakovano pa je občinski komisar dr. Capreta prepovedal prireditvev, katero je poprej brez vsakega pomisleka dovolil. Pozneje sta učitelju dva orožnika dovolila veselico, ako nima nič proti temu občinski delegat. Nato se je prireditvev pričela. Med igro »Ne kliči vraga!« pa se je pojavil orožniški brigadir, ki je zapovedal učitelju, da mora takoj ustaviti prireditvev. Brigadir je pobral nabrano vstopnino in odšel v Buzet. Tako barbarsko delajo Italijani v Istri proti kulturnim prireditvam med našim ljudstvom.

Splošne vesti.

— **Glavna skupščina v Dubrovniku.**

1. Vsak udeleženec skupščine naj javi najkasneje do 10. avgusta t. l. UJU poverjeništvu Ljubljana: ime, službeni kraj — Po kateri progri namerava potovati v Dubrovnik: po kopnem čez Brod-Sarajevo-Gruž ali čez Sušak po morju v Gruž. Pripominjamo, da je četrtinska voznina veljavna za prvo in drugo progro in je tudi povratek poljuben po eni ali drugi progri.

2. Četrtinska voznina po kombinirani voznji po železnici III. razreda potniškega vlaka in na parniku II. razreda s prenočiščem v kabini velja za vs o voznjo tja in nazaj okroglo 300 Din.

3. Glede prehrane ne moremo dati nikakih podatkov, vsekakor je računati s tem, da je spodaj prehrana nekaj dražja.

4. Po sedanjih dispozicijah odpotuje vodstvo našega poverjeništv na skupščino v četrtek 21. t. m. ob 6.5 zjutraj preko Novega mesta, Karlovca na Sušak, kamor dospe ob 7.12 zvečer in se takoj vkrcna na parnik, ki odplove ob 8. uri zvečer in dospe v Gruž (Dubrovnik) v soboto zjutraj ob 6. uri. — Kdor se hoče priključiti tej skupini, naj navede v prijavi. — Vrača se ta skupina preko Mostara in Sarajeva.

5. Kdor potuje na glavno skupščino po železnici čez Brod-Sarajevo-Mostar-Gruž, naj si sestavi sam potni načrt na podlagi voznega reda na bližnji železniški postaji oziroma na podlagi knjižice »Vozni red — Ekspres«, ki ga bo itak vsak potreboval in se naroča za ceno 10 Din (brez poštne) v Učiteljski knjigarni — Ljubljana, Frančiškanska ul. 6. Tukaj ne moremo sestavljati podrobnega potnega načrta, kajti nekateri bodo potovali iz mariborske oblasti preko Zidanega mosta, drugi z Dolenjskega zopet preko Karlovca in Zagreba. Nekateri bodo potovali z brzim, drugi s potniškim vlakom. Zato je nemogoče upoštevati vse te eventualnosti s sestavo enotnega potnega načrta in naj se vsak informira v zgoraj navedenem zmislu.

6. Potovanje na glavno skupščino s povratkom in bivanje na glavni skupščini je računati 8—9 dni.

7. Ker poročajo iz Dubrovnika, da je tamkaj veliko pomanjkanje prenočišč, naj se udeleženci s prijavo požurijo. Računati je tudi na skupna prenočišča, zato naj si vzamejo seboj za vsako eventualnost kakor ruho. Vsakdo naj javi, kako prenočišče želi: v hotelu, privatno, skupno. Seveda se bo tem željam ustreglo po možnosti in glede na razpoložljiva sredstva.

8. Vsak udeleženec skupščine mora imeti člansko karto, ki jo dobi pri svojem okrajnem društvu in velja za dostop

k zborovanjem, nadalje mora imeti uverenje (tiskovino centrale), ki velja kot izkaznica za četrtinsko vozno na železnici in na parniku. Ta uverenja nam je centrala že doposlala in naj predsedniki društev takoj javijo, koliko število jih želijo, da se dopošljejo. Lahko se tudi dvignejo osebno v pisarni strokovnega tajništva.

9. Delegati, predsedniki, člani ožjega sosveta in nadzorstva morajo imeti posebne izkaznice poverjenišva, ki jih upravičujejo do glasovalne pravice na glavni skupščini. Ker jih je nemogoče razpošiljati posameznikom in je to zvezano s precejšnjimi poštnimi stroški, bo razdelil strokovni tajnik te izkaznice deloma že med vožnjo, deloma v Dubrovniku pred skupščino.

10. Dobro bi bilo sestaviti že na potovanju ad hoc pevski zbor in opozarjamo zlasti tovariše, pevce-tenoriste, da se prijavijo.

Opozarjamo ponovno na **takošnjo** prijavo, zadostuje po dopisnici. Prijaviti se mora vsakdo, tudi oni, ki so se ustno priglasili in to ne direktno v Dubrovnik, temveč na naše poverjenišvo, ki bo potem poslalo skupni seznam pripravljalnemu odboru v Dubrovnik.

UJU poverjenišvo Ljubljana.

— **Kot podfajnik za prosvetno ministrstvo** so imenovani: učitelj-narodni poslanik Svetozar Đorđević za osnovno nastavo in Vidaković. — Kakor javljajo listi, je Svetozar Đorđević svoje imenovanje odklonil.

— **Izplačilo uradniških razlik.** »Narodni Dnevnik« poroča: »Kakor doznavajo vladni krogi, je odredil minister financ, da se mora pričeti z nabavo denarnih vsot za izplačevanje pripadajočih razlik uradnikom od 1. oktobra prejšnjega leta do 30. aprila t. l.

— **Polovična vožnja z rečnimi parobrodj za skupščino v Dubrovniku.** Brodarski sindikat S. H. S. rešenjem svojim Br. 688 od 23. o. m. odobrijo je podvoz u pola cene svima članovima Udruženja, koji žele učestvovati na IV. Glavnoj Skupštini koja će se održati 24., 25. i 26. avgusta u Dubrovniku. Učasnici skupštine kupiče na polaznoj stanici cele karte koje će im važiti i za povratak, ako uverenjem skupštine dokažu da su bili na istoj. Ova povlastica važi od 18. avgusta do 3. septembra t. g. zaključno. — N. P.

— **Koliko je učiteljstva brez stalnega mesta:** V Beogradu 29, Valjevu, 4, Vranju 1, Kragujevcu 4, Negotinu 2, Kruševcu 3, Čupriji 1, Nišu 4, Čačku 3, Pirotu 1, Požarevcu 4, Gornjem Milanovcu 2, Smederevu 1, Zaječaru 1, i Užicu 1.

— **Revizija uradniškega zakona.** »Narodni Dnevnik« poroča: Vlada je pričela z delom glede revizije uradniškega zakona. Za to je bil izvoljen v ministstvu pravde odbor za revizijo uradniškega zakona. V odbor so vstopili: Srundžalić, Vasa Lazarević, in Vlada Petrović. V vladnih krogih računajo, da bo mogoče do meseca oktobra predložiti že zakonski načrt za revizijo uradniškega zakona.

— **Himen.** V četrtek, dne 24. julija se je poročil v Mariboru tovariš Drago Jakopec, šolski upravitelj pri Mariji Snežni z gospodično Frančiško Bolétovo iz Črnomlja. Bilo srečno!

— **Industrijsko - obrtna razstava v Mariboru** od 15. do 28. avgusta 1924. Letošnji razstavnji prostori obsegajo Dekl. mešč. šolo in dvorišče, poslopje, vrt dnevnega zavetišča, vrt Dijaškega doma in Prešernovo ulico. Vse informacije daje radevolje pisarna razstave v Cankarjevi ulici št. 5 (šola) pritličje.

— **Italijanski šolski vodje na slovenskih šolah.** Te dni so bili imenovani šolski vodje za Gradiško ob Soči, Krmin,

Kojsko, Miren, Rihenberg, Sv. Lucija, Postojno in Sempas. Med vsemi je le en Slovenec: nadučitelj Zorn, ki je imenovan za Šempas; razume se ob sebi, da je Zorn narodni odpadnik.

— **Pozor javni in drugi nameščenci!** Vsem je dobrodošla otvoritev novega podjetja Davorin Johan in drugovi v Mariboru, trgovina z lesom, ogljem, drvmi in premogom s skladiščem v Vojjaški ulici št. 2 ter trgovina z bogato zalogo manufakturnega in konfekcijskega blaga s priključeno moderno krojačnico za moške in damske obleke ter uniforme v Gregorčičevi ulici št. 1. Kurivo, blago, kakor tudi po meri izdelovljene obleke dobe člani nabavljalne zadruge državnih nameščencev v Mariboru na obroke na podlagi kreditnih nakaznic, ki jih izstavi zadruga, ostali nameščenci pa proti kreditnim nakaznicam, ki jih izdajo in potrdijo službena mesta. Ugodni prodajni odnosno nakupni pogoji podjetja omogočajo vsakemu nameščencu takošnjo nabavo najpotrebnejših življenskih potrebščin. Glavno pri tem pa je, da oddaja tvrdka vse predmete tudi na obroke po konkurenčnih cenah. Ker je podjetje edino te vrste v Sloveniji ter v strogo narodnih rokah, se ga najtopleje priporoča.

— **Česar ne veš, vprašaj** Univerzalni informativni biro »Argus«, Knez Mihajlova ul. 35. Tel. 6-25, Beograd. (Pasaš Akademije Nauka.)

— **Ročni zemljevid mariborskega okrožja I. Pohorje-Kozjak, II. Slovenske gorice, Ptujsko-Dravsko polje,** risal Slavoj Dimnik, založilo društvo »Učiteljski dom« v Mariboru, tisk in litografija Mariborske tiskarne. Navedeni zemljevid v merilu: 150.00 v pripravi ročni obliki, izvršen v osmerobarvnem tisku, je lično in temeljito izdelan in je bil zelo nujno potreben. **Razvidni so vsi kraji z ljudsko šolo,** župnije, poštni uradi, gradovi, razvaline, industrijske naprave, ceste in železnice, električni daljnovodi in centrale, rudniki, kopališča itd. Zemljevid je pregleden, ne preobložen ter bo dobrodošel vsakomur, zlasti šolski mladini in tujskemu življu. Zemljevid toplo priporočamo. Cena 10 Din. Kakor smo doznali, sta v pripravi enaka zemljevida Prekmurja z Medžimurjem in Celjskega okoliša.

— **Abiturijenti ljubljanskega učiteljskega iz leta 1899.** Na sestanku dne 2. t. m. smo se dogovorili, da praznujemo 25-letnico v soboto, dne 23. avgusta t. l. v Ljubljani. Sestanek ob 10. uri dopoldne v kavarni »Zvezda«. — A. Novak.

— **Maturanti ljubljanskega učiteljskega iz leta 1889.** Obhajajo dne 19. avgusta t. l. v Ljubljani 35-letnico. Na predvečer 18. avgusta sestanek »pri Bergantu«, 19. avgusta skupen obed »Pri Majarončku«, popoldne poset velesejma. Prijave za skupni obed prosimo na naslov: Ed. Bohinec, Ljubljana, Dunajska cesta 21.

— **Šolsko leto 1924./25.** prične 13. septembra, kakor poročajo iz Beograda.

Naša gospodarska organizacija.

—g **Učiteljska samopomoč.** Izredni občni zbor U. S. se je vršil dne 9. julija 1924 v poslopju osnovne šole v Krškem. Udeležba je bila povoljna, debate živahne in temeljite, uspehi popolni. Ob 8. uri otvori predsednik tov. Iv. Kocijančič občni zbor, ugotovi sklepčnost in pozdravi navzoče. Nato poda letno poročilo o delu in uspehih v društvu v pretečenem poslovnem letu. (Poročilo na drugem mestu). Podpredsednik Jak. Dimnik prebere poročilo računskih pregledovalcev za l. 1923. Denarnega prometa je bilo 21.717 Din 50 p. Društvena imovina dne 31. de-

cembra 1923 Din 11.358.73 — v l. 1923. Din 2011.59 prirastka; ob sklepu leta 574 članov. Račune in blagajniške knjige sta pregledala računsko pregledovalca 22. februarja 1924. — V smislu naročila občnega zbora z dne 8. julija 1923 v Ptujtu je razmišljal društveni odbor v dveh sejah o premembi društvenih pravil. Soglasno je sklenil predlagati občnemu zboru k § 7. b) sledečo izpremembo: »V društvu U. S. vstopajo lahko tudi oni, ki so stari nad 45 let, če plačajo pristojbine kot 45-letniki in pa za toliko let, kolikor imajo nad 45 let, tudi vse zaostale pristojbine, to je: smrtne slučaje, letnino in upravnino. Velja pa za aktivne in upokojece. Ta izprememba društvenih pravil naj bi bila le začasno v veljavi eno leto. V tem času bi bila dana prilika vsem, ki so stari nad 45 let, da vstopijo v naše društvo.« Utemeljevanje: Izprememba začasna, samo za 1 leto; korist ima društvu, ker se pomnoži rezervni zaklad; število društvenikov bo večje, zato se zviša posmrtnina; društvu ima človekoljuben namen; odprimo vrata v naše društvo vsem, ki hočejo sebi dobro. Največje pristojbine — Din 319 — bi plačali tovariš(-ica), ki je danes prekoračil 45 leto za 26 let; dobi pa čez Din 1200 posmrtnine. — Po daljši temeljiti in stvarni debati je bil odborov predlog v celoti soglasno sprejet. Gospod. odsek UJU je glede Fr. Skuljeve Socijalne ustanove učiteljstva Slovenije (Suus) izročil našemu društvu sledeči sklep: »Učiteljstvo pozdravlja ta socialni pokret v dobrobit našega stanu. Uvideva pa, da je ta ustanova v okviru predloženih statutov neizvedljiva. Odsek, ki je deloval na teh statutih, naj zadevo v okviru in sporazumu z odborom »Učit. samopomoči« znova prouči in najde pot za izvedbo in uresničenje te prepotrebne ustanove z reorganizacijo Učit. samopomoči v smeri, da nudi svojim članom pomoč tudi v slučaju bolezni.« — Več članov je govorilo za reorganizacijo U. S. — posebno glede podpore v bolezni — a povdarjalo previdnost pri izpremembi. V ta namen se je pooblastil odbor, da sme pozvati v odsek za izpremembo pravil nekaj članov iz Ljubljane. — Predsednik je še odgovarjal na stavljeni vprašanji glede agitacije, vplačil za nad 45-letnike in razmerja do društva »Selbsthilfe«. — Po izčrpanem dnevnem redu je ob 9. uri zaključil dobro uspeši občni zbor.

LISTEK.

REGINA GOBEC:

† **BARICI KLAMPFERJEVI.**

Zakaj tudi njej ne par vrstic?

Navajeni smo, da posvečamo pozornost njim, ki so z več ali manj vidnimi uspehi hodili po tem božjem svetu, a mislim, da kotichek v podlistku je name-

njen vsem, ki jih smrt pokliče iz naših vrst. Tudi mlajšim!

In Barica je bila ena najmlajših. Dve leti je šele bila med svetom kot bojevnik na ljudskovzgojnem in prosvetnem polju.

»Mlado revolucionarno-hrepenečo dušo« jo nazivlje tovariš v pismu, ki mi ga je pisal po njeni smrti. In prav taka je bila.

Kdo bi mislil, da se za tako nežnim, vedno smehljajočim obrazom in tem milim, modrim pogledom skriva tako impulzivna, ob danih slučajih razburkana duša, in da bi bilo v njenem šibkem telesu toliko trdne, odločne in vztrajne volje! Da je njeno stremljenje bilo lepo in vzvišeno, to nam je razodevala vsaka njena beseda in vse njeno početje!

Vse te dične vrline so ji pač položile rojenice že v zibelki v njeno dušo, a ena je bila med njimi, ki je ob prvem vekanju otrokovem kanila skrivaj v njegova usta otrovno kapljo — kal bolezni, ter ji s tem usodila prerano smrt.

— Barica ni napravila ono običajno študijsko pot kakor mi drugi, ki smo leto za letom napredovali brez večjega truda.

V lični, skromni sobici je sedela dan za dnem in šivala. Bila je sirota po starših in imetju. Dobra teta in babica sta ji dajale ljubezni in oskrbo, tako so ji dokaj lepo in brezskrbno potekla detinska leta.

Potem se je pri teti izučila za šiviljo, da si ni imela veselja do tega posla. Tudi zame je šivala in jaz sem v početku imela komaj pogled za njo.

— Bilo je pred vojno. Nekateri starši so me prosili, naj privatno poučujem njih otroke v predmetih meščanske šole. K temu sem pritegnila tudi Barico, v kateri sem do tistega časa odkrila veliko nadarjenost in zanimanje za znanstvo.

Z lahkoto je razumevala — saj je bila takrat že 16 let stara — in odlično polagala izpite. Dopoldne je bila poleg tete šivilja, popoldne učenka. Po poldrugem letu je izvršila 3 razrede meščanske šole in nato je šla kot praktikantinja na pošto v domačem kraju — Sv. Lovrencu na Pohorju.

Nekoč mi je rekla: »Nimam sedaj dosti posla na pošti, vedno imam knjige s seboj, da čitam, ali pa ročno delo!«

Prespala sem učinek teh besed in ob prihodnjem srečanju sem ji predlagala: »Če imaš res toliko časa in se rada učiš, skušaj se polagoma učiti naprej. Ako imaš eden ali dva letnika, dobiš službo tudi v mestu.«

Ni ji bilo treba dvakrat reči. Igrala se je z učenjem.

In ko je prišel čas, da sem sama šla na študij, sva bili približno s snovjo dveh letnikov gotovi. Prigovarjala sem ji sedaj, naj se javi k izpitu in zaprosi v Maribor, kamor si je želela.

V novi obleki

namreč v rjavo-modro-beli etiketi je sedaj v prometu davno preizkušeni in priljubljeni »Pravi : FRANCKOV : kavni pridelek« v zabojčkah. — V varstvo proti ponaredbam se na tej novi etiketi posebno iztičejo glavna obeležja, namreč: ime »Franck« in »kavni mlinček«. — »Pravi : FRANCK : z mlinčkom« je kavi tako potreben, kakor začimba juhi. —

NAROČAJTE VSE ŠOLSKE POTREBŠČINE

UCITELJSKI TISKARNI IN TVORNICI UČIL IN ŠOLSKIH POTREBŠČIN

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA ULICA 6.

Pri tej priliki mi je razodela tiho negovano željo, da bi rada postala učiteljica, »če bi šlo«. — In je šlo.

Svojo prakso na pošti je končala, nameščanja ni iskala, ampak je ostala doma.

Teta ji je dala dopoldne prosto za učenje, ko je duh še svež, popoldne je pomagala pri šivanju.

Dasiravno sva bili odslej povečini samo z dopisovanjem v zvezi, je dosti dobro izdelovala III. letnik. Samo v matematiki je obtičala, kar sva morali nadomestiti v velikih počitnicah. Zarili sva se v gozd vrh Pohorja in tam sva študirali, izpraševali, pisali... Odkrito povem, da sem zvečer, ko sem sama brezskrbno legla v postelji in je ona še bedela pri brleči luči, občudovala na tihem njeno marljivost in nadarjenost. Drugi dan je čila in sveža vstala ter

smehljaje vzela zopet knjigo v roke.

Po počitnicah sem odšla na Dunaj in Barica je bila sama. Uvidela sem, da bi bila za naji obe edina rešitev, ako vstopi ona s sprejemnim izpitom v IV. letnik kakega učiteljskega. In glejte, brez prigovora in pomislekov so dali gospodje pri Višjem šolskem svetu »prosto pot nadarjenemu« ter velikopotezno prezrli »ovirajoče elemente«.

Barica je postala učiteljica, dobra učiteljica. Njeni ožji tovariši to vedo in jaz sem vedela že naprej, da bo učiteljski stan dobil z njo sposobno moč v vsakem oziru.

Ampak »v kali jo je zadušilo«.

Ni se mogla razvijati Barica, ki je imela vsestranske zmožnosti in toliko hrepenenče volje.

Jetika jo je davila, popustila, in zopet stisnila pesti, dokler ji uboga žrtev

ni obležala s povešeno glavo na rami koščeni. Konec!

Se spomnite, kako huda je bila letošnja zima?!

Iz ust bolniškega zdravnika - strokovnjaka sem slišala, da še nobeno leto zima ni pobrala toliko jetičnih kot letos!

Barica je umrla majnika! Hotela je počakati, da se razcvete vsa priroda ter se ji v pisanem razkošju usuje cvetje na grob. — Umrla je v rahlem, drhtečem objemu mlade ljubezni, ki je legla z njo v grob brez osrečujočega poleta.

Prepozno me je dosegla vest o njeni smrti. Nisem mogla k pogrebu. Tembolj hvaležna sem vsem onim mariborskim tovarišem, ki so storili mrtvi sotrudnici zadnjo uslugo. Hvala Vam!

Tebi, Barica, pa obljubljam, da hočem Tvojo zadnjo kartico — s sliko ra-

jajoče mladine pod cvetočo jablano — ki si mi jo pisala že s tresočo roko na smrtni postelji, hraniti kot relikvijo, da bo vselej Tvoj duh deležen mojega duha, kadarkoli bom prebirala po skrinjici svojih spominov! Lahka Ti zemljica!

Odgovorni urednik: Franc Strukelj.
Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Mali oglasi.

KUPIJO SE STIASNY-JEVE

a) zbirke učnih slik za ponavljalne ozioroma kmetijsko-nadaljevalne šole, b) zbirke učnih slik za osnovne šole in c) zbirka prostih spisnih nalog. Cenjene ponudbe z navedbo cene na upravništvo »Učiteljskega Tovariša«.

TVORNICA UČIL IN ŠOLSKIH POTREBŠČIN V LJUBLJANI

priporočja

svojo bogato zalogo nagačenih živali, računal z 20 in 100 kroglicami, šestil, ravnil in trikotov za tablo, risainih desk iz smrekovine in lipovine, stojal za zemljevide in druge šolske potrebščine.

V zalogi ima tudi steklenice za kuhanje vseh velikosti, epruete, razne cevi, retorte, špiritove svetilke, lesena stojala za eksperimentiranje, tlakomere, aneroide, toplomere, kompase, magnetne, leče, svinčnice, zemljevide itd.

Po naročilu izdeluje tudi šolske klopi, table in opremlja šolske sobe najmodernejše in najsolidnejše.

cene konkurenčne.

Postrežba solidna.

Tovarišice!

Širite naš tisk

in

Tovariši!

priporočajte mladini, staršem in knjižnicam sledeče knjige:

Mladinske knjige.

Baukart: Marko Senjanin, slovenski Ro binzon. Vez. Din 12.—
Dimnik: Kralj Peter I. Vez. Din 20.—
Dimnik: Kralj Aleksander I. Vez. Din 40.—
Erjavec: Kitajske narodne pripovedke. Vez. Din 26.—
Erjavec: Srbske narodne pripovedke. Vez. Din 24.—
Erjavec-Flere: Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 52.—
Erjavec-Flere: Fran Levstik, izbrani spisi za mladino. Broš. Din 18, vez. Din 28.—
Erjavec-Flere: Matije Valjavec, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 40.—
Erjavec-Flere: Josip Stritar, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 60.—
Erjavec-Flere: Simon Jenko, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 28.—
Ewald-Holeček: Mati narava pripoveduje. Vez. Din 32.—
Erjavec-Fiere: A. M. Slomšek, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 56.—
Ewald-Holeček: Tihno jezero in druge povesti. Vez. Din 26.—
Flere: Babica pripoveduje. Vez. Din 12.—
Fiere: Slike iz živalstva. Din 24.—
Gangl: Zbrani spisi, II., V. in VI. zv. vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg. vez. Din 20.— (Ostali zvezki so v II. natisu.)
T. Gaspari in P. Košir: Sijaj, sijaj, solnce! (Zbirka koroških popevk.) Din 8.—
Waštetova: Mejaši, povest iz davnih dni. Vez. Din 25.—
Manica Komanova: Narodne pravljice in legende. Din 18.—
Korban: Vitomilova železnica. Vez. Din 16.—
Kosem: Ej prijateljčki. Vez. Din 16.—
Lah: Češke pravljice. Vez. Din 15.—
Mišjakov Julček: Zbrani spisi, VI. zvezek (Drugi zvezki so razprodani.) Vez. D 10.—
B. Račič: Belokranjske otroške pesmi. Vez. Din 8.—
Rape: Mladini. II., III., IV., V., VI. zvezek. Vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zvezek Din 12.—, VIII. zvezek Din 15.—
Rape: Tisoč in ena noč. Vez. Din 28.—
Ribičič: Vsem dobrim. Vez. Din 10.—
V. Riha-Karel Pribil: Povest o svatbi Kralja Jana. Vez. Din 16.—

Robida: Da ste mi zdravi, dragi otroci! Broš. Din 3.—

Šilih: Nekoč je bilo jezero. Vez. Din 28.—
Tille-Pribil: V kraljestvu sanj. Broš. Din 8.—
Trošt: Moja setev. I. in II. à Din 10.—
Zbašnjik: Drobne pesmi. Vez. Din 10.—
Jan Karafiat — Dr. Bradač: Kresničice. Cena trdo vezani knjigi Din 20.—

Lepostovne knjige.

Gangl: Beli rojaki. Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—
Gangl: Moje obzorje. Broš. Din 15, vez. Din 18.—
Jelenc: 1914—1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca. Vez. Din 30.—
Matičič: Na krvavih poljanah. Vez. Din 42.—
Rado Pavlič: Ljubezen in sovraštvo. V platno vez. Din 92.—
Milan Pugelj: Zakonci, drugi natis. Vez. 28 Din.—
Ivan Zorec: Pomenki. Din. 11.—
Florijan Golar: Kmečke povesti. Cena Din 28.—
Cvetko Golar: Pastirjeva nevesta. Cena Din 24.—

Dramatika.

Zv. Kosem: Morje. Din 16.—
Maeterlinck-Bernot: Modra ptica. Broširan Din 16.—
Gangl: Dolina solz. Broš. Din 6.—, vez. Din 8.—
Gangl: Sfinga. Vez. Din 16.—
Gangl: Sin. Drugi natis. Vez. Din 24.—
Sem Benelli-Gradnik: Okrutna šala. Broš. Din 28.—

Šolski oder.

J. Korban: Povočni mož, igrice za mladino. Fr. L.: Božična pravljica, otroška igra v treh slikah. Obe v I. zvezku. Din 6.—. Glasbeni del k I. zvezku »Sol. odra« 3 Din.—
E. Tiran: Čudežni gosli. Pripovedka s pesm in pejem v 3 dejanjih. Uglasbil C. Pregelj. Medved: Vino ali voda. Drama

tičen nastop. Obe v 2. zvezku. Cena Din 6.—

Gregorič-Stepančičeva: Otroški oder. (Za otroške vrtnice, zabavišča in nižjo stopnjo osn. šol.) Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—

Poučne in znanstvene knjige.

Prof. dr. Pavel V. Brežnik: Francosko-slovensko-nemška konverzacija v platno vez. žepna knjiga Din 35.—
Bučar: Slovenski metuljar. Broš. Din 12.—
Kunaver: Na planini! Vez. Din 30.—
Kunaver: Kraški svet in njega pojavi. Vez. Din 46.—
Mencej: Kratka srbska gramatika in čitanka. Broš. Din 5.—
Ivo Tejkal: Matematične tabele. V platno vezana žepna knjiga Din 66.—
Veber: Etika. Din 120.—
Ivo Bele: Sadjarstvo. Din 85.—

Šolske knjige.

Wider: Prva čitanka. Vez. Din 16.—
Gangl: Druga čitanka. Vez. Din 16.—
Černež: Tretja čitanka. Vez. Din 16.—
Rapč: Četrta čitanka. Vez. Din 25.—
Flerč: Peta čitanka. Vez. Din 46.—
Plesničar-Grum: Zemljepis Jugoslavije, I. del: Slovensko ozemlje. Vez. Din 28.—
Gradivo za 4. šolsko leto osnovnih šol. Mešiček-Drnovšek: Obči zemljepis za višje razrede osnovnih šol. Vez. Din 12.—
Ivanka Negro-Hrastova: Pevska šola združena s teorijo. Vez. Din 68.—
Podkrajšek: Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Broš. Din 5.—
Podkrajšek: Računstvo za ženske obrte. Vez. Din 10.—
Podkrajšek: Knjigovodstvo za ženske obrte. Vez. Din 18.—
Lésica-Lokovšek-Mole: Prva srbska ali hrvaška čitanka. Vez. Din 15.—
Jedrlnič: Druga srbska ali hrvaška čitanka. Vez. Din 22.—
Josip Bačič: Udžbenik hrvaškega ali srpskega jezika. Vez. Din 42.—
Bezjak-Pribil: Pedagogika. I. knjiga. Vzgojskeje slovoje s temeljnimi nauki o ukoslovju. Trdo vezana knjiga Din 56.—
Bradač: Iz starorimske lirike. Broš. Din 12.

Prof. dr. Pavel V. Brežnik: Francosko-slovensko-nemška konverzacija. Pomožna šolska knjiga, v platno vez. žepna knjiga Din 35.—

Pesmarice in muzikalije.

Marolt: »Bože pravde« in »Lepa naša domovina«. Din 1.50.
Marolt: Narodne himne in druge domorodne pesmi. Din 3.—
Žirovnik: Narodne pesmi, I., II. in III. zv. à Din 3.—
Adamič: Mladinske pesmi, enoglasni zbori in samospesvi s spremljevanjem klavirja. Din 50.—

Druge knjige.

Stalež (imenik) šolstva in učiteljstva v Sloveniji 1923. Broš. Din 42.—
Fink: Zbirka naredb in odredb za osnovne in meščanske šole ter učiteljska v Sloveniji. I. zvezek (od prevrata do konca I. 1920.) broš. Din 10.—, II. zvezek (za I. 1921.) broš. Din 14.—, III. zvezek (za I. 1922.) broš. Din 15.—

Slike.

Sič: I. Kmečka soba na Gorenjskem.
Sič: II. Kmečka hiša na Gorenjskem.
30.3 × 90.5 cm. Slika à Din 30.—
Stenske table k Widrovi Prvi čitanki. Table imajo na obeh straneh nalepljeno čtivo. 13 tabel. Cena Din 220.—
Šaša Šantel: Serija razglednic Stara Ljubljana. Din 10.—

Galerija naših velmož.

1. Trubar	8. Gregorčič
2. Vodnik	9. Aškerc
3. Slomšek	10. Tavčar
4. Prešeren	11. Levč
5. Levstik	12. Erjavec
6. Stritar	13. Jenko
7. Jurčič	14. Cankar
	15. Gangl

61.5 × 47.5 cm. Slika à Din 10.—

TELEFON ŠTEV. 312.

VSE KNJIGE, KAKOR TUDI KNJIGE DRUGIH ZALOŽB SE DOBE V

ČERKOVNI RAČUN ŠTEV. 10761

KNJIGARNI UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6 IN V PODRUŽNICI KNJIGARNE, SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 2.